

Utrikesdepartementet

Inrättande av ett råd för "Näringsliv och Utveckling"

1 bilaga

Ärendet

Sverige ska bli bättre på att ta tillvara det svenska näringslivets erfarenheter och kompetens i utvecklingssamarbetet med målet att stärka genomförandet av Sveriges politik för global utveckling (PGU).

En hörnsten i PGU är att målet att bidra till en rättvis och hållbar global utveckling endast kan uppnås genom att många krafter – aktörer och politikområden - verkar åt samma håll.

Regeringen har genom skrivelsen till riksdagen om ett förnyat fokus på genomförandet av PGU, Globala utmaningar – vårt ansvar (skr. 2007/08:89), stärkt förutsättningarna för en samstämmig och effektiv svensk utvecklingspolitik.

I skrivelsen lyfts det svenska näringslivet fram som en viktig aktör vars initiativförmåga, erfarenhet, kompetens och potential att bidra till global utveckling och fattigdomsbekämpning inte tagits tillvara fullt ut.

Genom handel och investeringar bidrar svenska företag till att generera ekonomisk tillväxt i utvecklingsländer bl.a. genom ökad sysselsättning, teknik- och kunskapsutveckling och ökade skatteintäkter. Svenska företag kan också ge värdefulla bidrag i dialogen om utformning och genomförande av den svenska utvecklingspolitiken - inte minst som bärare av svenska värderingar och synsätt bl.a. vad gäller ansvarsfullt företagande, Corporate Social Responsibility (CSR).

Samtidigt kan konstateras att det fortsatt saknas kanaler och fora för en sammanhållen, övergripande dialog mellan näringslivet och relevanta departement och myndigheter inom olika politikområden – framför allt

utvecklingssamarbetet, handelspolitiken, exportfrämjandet och näringspolitiken.

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att inrätta ett Råd för Näringsliv och Utveckling som ska bistå regeringen med råd om hur det svenska näringslivets erfarenhet och kompetens bäst kan tas tillvara och bidra till genomförandet av PGU inklusive utvecklingssamarbetet. De närmare anvisningarna för rådets verksamhet och organisation framgår av *bilagan*.

Rådet ska bestå av högst 14 ledamöter med representanter på hög nivå från det svenska näringslivet, berörda departement och myndigheter som arbetar med utvecklingssamarbete och/ eller i utvecklingsländer.

Regeringen bemyndigar det statsråd som ansvarar för frågor om internationellt utvecklingssamarbete att tillkalla ledamöter i rådet samt att utse en av ledamöterna att vara ordförande.

Utdrag till:

SB – samordningen - Bistånd

Presschefen UD

UD-MK

UD-RS

UD-SP

UD-FIM

UD-IH

UD-MU

UD-USTYR

UD-IH

UD-PLAN

UD-AF

UD-AME

UD-ASO

UD-EC

UD-EU

UD-MENA

S-EIS

Fi-BA

Fi-IA

Jo-EUI

M-I

N-IS

FA UD ARK

Sida

Swedfund International AB

Exportrådet

Uppdragsbeskrivning för inrättande av ett råd för "Näringsliv och Utveckling"

1. Inledning

Regeringen har genom skrivelsen till riksdagen om ett förnyat fokus på genomförandet av Sveriges politik för global utveckling (PGU), Globala utmaningar – vårt ansvar" (skr. 2007/08:89), stärkt förutsättningarna för en samstämmig och effektiv svensk utvecklingspolitik.

En hörnsten i PGU är att målet att bidra till en rättvis och hållbar global utveckling - med beaktande av ett rättighetsperspektiv och fattiga människors perspektiv på utveckling - endast kan uppnås genom att många krafter verkar åt samma håll. Samstämmighet och samverkan mellan olika aktörer och mellan olika politikområden – där hänsyn tas till ett utvecklingsperspektiv i utformning och genomförande inom respektive politikområde – främjar en större effekt av den svenska utvecklingspolitiken.

Det svenska näringslivet lyfts i PGU-skrivelsen fram som en viktig aktörskrets vars potential att bidra till global utveckling och fattigdomsbekämpning inte tagits tillvara fullt ut. Företagen bidrar genom handel och investeringar till att generera ekonomisk tillväxt i utvecklingsländer bl.a. genom ökad sysselsättning, teknik- och kunskapsutveckling och ökade skatteintäkter. Bidraget till PGU stärks när företag stödjer och strävar efter ett ansvarsfullt företagande, Corporate Social Responsibility (CSR), med principer relaterade till bl.a. mänskliga rättigheter, miljö, arbetarskydd och korruption.

Näringslivet kan samtidigt bidra till målet för PGU generellt, målet för det svenska utvecklingssamarbetet och målet för reformsamarbete i Östeuropa. Regeringen ser näringslivet som en viktig aktör och bärare av svenska synsätt och värderingar i dialogen om utvecklingspolitiken. Den svenska principen om obundet bistånd är en grundläggande utgångspunkt.

Ett antal mekanismer har etablerats och processer inletts i syfte att förbättra förutsättningarna för det svenska näringslivet att bidra till utvecklingssamarbetet och utvecklingspolitiken delvis med avstamp i de s k UNIS-utredningarna¹. Vad gäller utvecklingssamarbetet omfattar detta bl.a. vidareutveckling av lån och garantier samt uppdaterade och nya verktyg och instrument inom ramen för Swedfunds och, framför allt, Sidas verksamheter.

¹ "Dialog, arenor och instrument" (K. Rudebeck och C. Wall) samt "Förändrade arbetssätt inom UD, Sida och ambassader" (H. Åkesson), februari 2006.

Samtidigt kan konstateras att det fortsatt saknas kanaler och fora för en sammanhållen, övergripande dialog på olika nivåer mellan näringslivet och relevanta offentliga aktörer (departement och myndigheter). Det finns ett stort, uppdämt behov av en strukturerad samordning mellan olika aktörer inom utvecklingssamarbetet och mellan olika politikområden inom ramen för PGU – ett ansvar som faller på regeringen.

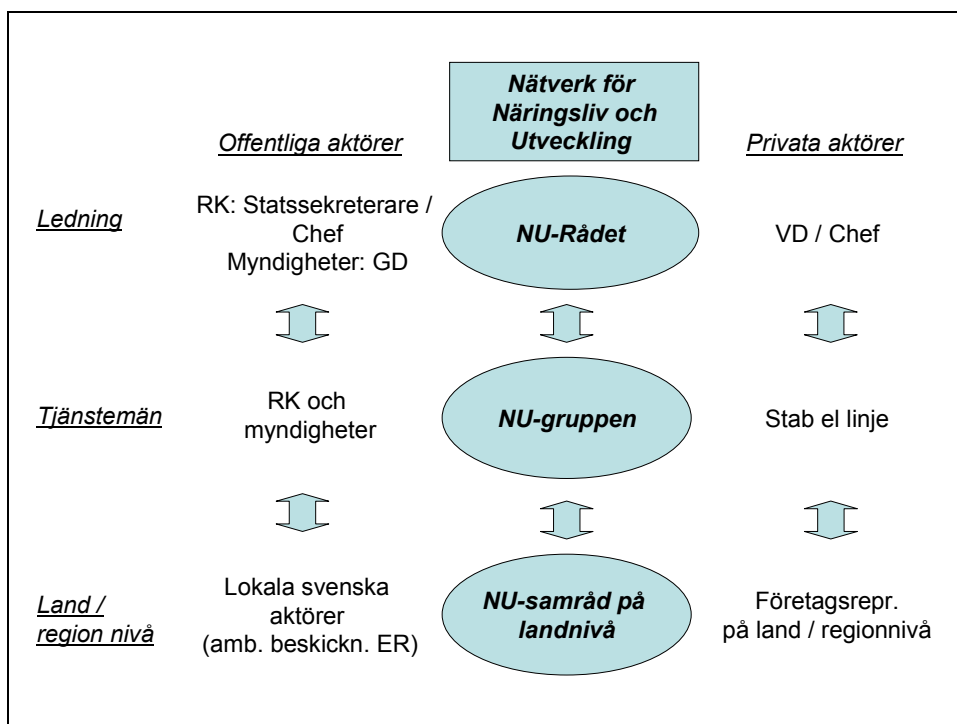
Mot denna bakgrund föreslås att ett särskilt råd inrättas, Rådet för Näringsliv och Utveckling, som en del av ett nätverk för att ta tillvara det svenska näringslivets och offentliga aktörers samlade kunskap och erfarenhet att bidra till målet för PGU inklusive målet för det svenska utvecklingssamarbetet och målet för reformsamarbete i Östeuropa.

2. Nätverk för Näringsliv och Utveckling

Ett nätverk för Näringsliv och Utveckling (NU) ska ta tillvara det svenska näringslivets och offentliga aktörers samlade erfarenhet och kunskap inom ramen för PGU, utvecklingssamarbetet och reformsamarbetet med Östeuropa.

Med utgångspunkt i detta skapas följande fora för dialog och erfarenhetsutbyte (se figur nedan).

- Rådet för Näringsliv och Utveckling (NU-rådet), med representanter på en hög nivå från det svenska näringslivet, berörda departement och relevanta myndigheter;
- En grupp för Näringsliv och Utveckling (NU-gruppen), på tjänstemannanivå med representanter från motsvarande grupper som i rådet;
- Samråd på landnivå i utvecklingsländer (NU-samråd), med svenska lokala aktörer – representanter från svenska företag, myndigheter, enskilda organisationer, m.fl. Kan även ske på regional nivå.

Ovanstående fora ska så lång som möjligt kopplas samman med och bygga på befintliga nätverk, fora och processer.

Enheten för utvecklingspolitik inom Utrikesdepartementet (UD-UP) har ett övergripande ansvar inom regeringskansliet för att koordinera aktiviteter inom nätverket.

2.1 NU-rådet

Rådet för Näringsliv och Utveckling, NU-rådet, inrättas som ett forum för dialog mellan representanter på hög nivå från det svenska näringslivet och relevanta offentliga aktörer (departement och myndigheter) som arbetar med utvecklingssamarbete och/ eller i utvecklingsländer. Rådet beskrivs närmare under avsnitt 3 nedan.

2.2 NU-gruppen

En operativ arbetsgrupp på tjänstemannanivå, NU-gruppen, inrättas för att fungera som ett nav i nätverket.

NU-gruppens arbetsområden föreslås omfatta:

- Sammanhållande kommunikation inom nätverket - inte minst erfarenhetsinhämtning från NU-samråd på land/ regionnivå;
- Beredning och uppföljning av frågor och agenda för möten i NU-rådet;
- Stöd till arbetsgrupper för genomförande av PGU-skrivelsens globala utmaningar och fokusområden - framför allt utmaningen ”Ekonomiskt utanförskap”.

NU-gruppen kan delvis ses som en operativ spegelbild av NU-rådet (se nedan). Under ledning av Utrikesdepartementet (UD-UP) kommer NU-gruppen att utgöras av en kärna av tjänstemän från departement och myndigheter inom berörda politikområden där utvecklingssamarbetet, utrikeshandel samt handels- och investeringsfrämjandet utgör en bas. I NU-gruppen kommer också att ingå representanter från näringslivet. NU-gruppen förutsätts arbeta flexibelt i olika konstellationer beroende på arbetsområde/ arbetsuppgifter. Ordföranden i NU-rådet bestämmer vilka som ska ingå i NU-gruppen.

2.3 NU-samråd på landnivå

Det är speciellt angeläget att skapa strukturerade fora för dialog och erfarenhetsutbyte i utvecklingsländer genom inrättande av nationella/ regionala NU-samråd. Genom en regelbunden dialog mellan svenskrelaterade aktörer på landnivå – företag, myndigheter, enskilda organisationer, m.fl. – kan konkreta erfarenheter diskuteras, viktiga lärdomar dras och födas in i genomförandet av PGU och det svenska utvecklingssamarbetet.

För ett samstämmigt svenskt agerande föreslås NU-samråd ske på regelbunden basis och administreras av svenska ambassader/ beskickningar i nära samverkan med Exportrådskontor och annan officiell svensk representation i den utsträckning dessa finns representerade i det aktuella landet eller regionen.

För utbyte av erfarenheter och kunskaper för ömsesidig nytta, ska NU-samråden behandla frågor som ansluter till förhållanden i landet/ regionen t.ex.:

- förutsättningar och villkor för privatsektorutveckling inklusive näringslivs-, handels- och investeringsklimat;
- förhållanden, lagar och regelverk – och tillämpningen av dessa – bl.a. vad gäller upphandling och förekomst av korruption i sådana processer;
- förhållanden, behov och utmaningar inom olika sektorer och näringar inklusive hinder och möjligheter för utveckling av dessa.

3. Rådet för Näringsliv och Utveckling (NU-Rådet)

3.1 Arbetsområde och organisation

Rådet ska bistå Regeringskansliet med råd om hur det svenska näringslivets erfarenhet och kompetens bäst kan tas tillvara och bidra till genomförandet av PGU och utvecklingsarbetet.

Rådet inrättas som ett forum för ömsesidigt erfarenhetsutbyte och dialog mellan det svenska näringslivet och relevanta offentliga aktörer inom berörda politikområden. Dessa omfattar huvudsakligen utvecklingsarbetet, utrikeshandeln samt handels- och investeringsfrämjandet – men även andra områden som är centrala för genomförandet av PGU såsom närings-, miljö-, jordbruks- och hälsopolitiken är relevanta.

Rådet ska inledningsvis fokusera på hur svenska företag, organisationer och de myndigheter som berörs kan bidra med erfarenheter i arbetet med PGU-skrivelsens globala utmaning ”ekonomiskt utanförskap” som utgör en av de viktigaste utmaningarna för att nå målet om en rättvis och hållbar global utveckling. Inom ramen för denna utmaning ska rådets arbete bl.a. bidra till att förbättra förutsättningar för ett gynnsamt klimat för näringsliv, handel och investeringar och fungerande finansiella marknader i berörda utvecklingsländer.

Ekonomiskt utanförskap har också kopplingar till övriga globala utmaningar bl.a. vad gäller klimatförändringar och miljöpåverkan, migration och utvecklingseffekter av remitteringar, smittsamma sjukdomar och andra hälsohot. Svenska företag, myndigheter och organisationer kan ha relevanta erfarenheter för att också kunna bidra till arbetet med dessa utmaningar.

3.2 Ledamöter och mandat

Den ovan beskrivna NU-gruppen – organiserad som en operationell motsvarighet till NU-rådet – kommer att bereda och följa upp frågor för behandling i rådet. Frågor kan också initieras av NU-gruppen, som upprätthåller en sekretariatsfunktion för rådet inom ramen för befintliga resurser.

NU-rådet ska bestå av högst 14 ledamöter med representanter på hög nivå från det svenska näringslivet, berörda departement och myndigheter som arbetar med utvecklingsarbete och/ eller i utvecklingsländer.

Det statsråd som har till uppgift att föredra ärenden om internationellt utvecklings-samarbete utser ledamöter samt utser en av dessa att vara ordförande i NU-rådet. Rådet bör mötas 2-4 gånger per år och dess första mandatperiod bör löpa på två år. Rådet bestämmer själv om de närmare arbetsformerna.

NU-rådets eventuella rekommendationer till regeringen och andra instanser ska endast vara av rådgivande karaktär.

3.3 Exempel på frågor och områden för behandling i rådet

NU-rådet ska fokusera på övergripande frågor som huvudsakligen ansluter till mål och åtgärder för att motverka ekonomiskt utanförskap i linje med PGU-skrivelsen. Exempel på frågor och områden för behandling i NU-rådet:

- funktion och utveckling av lokala marknader för finansiella tjänster, inklusive mikrokrediter, som gynnar och kommer fattiga kvinnor och män tillgodo;
- utveckling av finansiell infrastruktur inklusive betalningssystem och kanaler för remitteringar;
- politiska och juridiska ramverk och efterlevnad av dessa bl.a. vad gäller upphandling och korruption;
- förutsättningar för kvinnor att jämbördigt kunna etablera och driva företag;
- lagar och regelverk för ägande- och bruksrättigheter kopplat till möjligheter för krediter, belåning och in-teckning;
- utveckling och främjande av lokala och regionala marknader – inklusive marknads-tillträde till EU och andra marknader - för de produktiva sektorerna, framför allt jordbruksprodukter;
- efterlevnad av företags sociala och miljömässiga ansvarstagande, Corporate Social Responsibility (CSR);
- erfarenheter från olika former av samverkan mellan offentlig och privat verksamhet bl.a. inom ramen för s.k. Public Private Partnerships (PPPs).

Dessa frågeställningar kan också behandlas i NU-samråden på landnivå.

Erfarenhetsutbyte och dialog i NU-rådet kan, när tillämpligt, komma att utgöra ett underlag för regeringen i dess arbete att:

- utveckla olika styrinstrument såsom strategier och policies, etc., inom ramen för det bilaterala och multilaterala utvecklings-samarbetet;

samt att verka för att:

- förbättra förutsättningar för ett gynnsamt klimat för näringsliv, handel och investeringar i utvecklingsländer;
- främja teknik- och kunskapsutveckling i utvecklingsländer;
- utveckla metoder och instrument för att främja mobilisering av lokalt kapital och externt riskkapital;

- bättre ta tillvara svenska företags kompetens och erfarenheter från ansvarsfullt företagande vad gäller arbetsvillkor, mänskliga rättigheter, miljö och korruption (CSR) i enlighet med OECD:s riktlinjer och FN:s Global Compacts tio principer.